

MŁODZI IDĄ

**-Organ Komitetu Centralnego
Organizacji Młodzieży TUR-**

Nr 15 - WARSZAWA-DNIA 18-go KWIETNIA 1948 R.

Lucjan Motyka

25 LAT ISTNIENIA

W roku 1948 miała czterdziestolecie istnienia Organizacja Młodzieży TUR. Ten jubileusz przypada na historyczny dla młodzieży polskiej okres realizacji programu politycznego i organizacyjnego organizacji. Trudno w krótkim artykule chcieć tylko wylizywać prace, zwycięstwa i walki organizacji wyrosłej z dążeń młodzieży robotniczej do lepszej przyszłości, wyrosłej jako protest przeciwko przywódcy i nieprawidłowości sanacyjnego ustroju. Sądzę natomiast, że to akcja do podsumowania naszego wkładu w jedność młodzieży polskiej, wspomnienia tych dokonani, które są własnością nie tylko OMTUR, ale całego polskiego narodu.

OMTUR powstał w roku 1923 jako młodzieżowa sekcja Towarzystwa Uniwersylotów Robotniczych dla wychowania i utrwalaiania robotniczej młodzieży. Młodzież, która gromadziła się do organizacji musiała liczyć się z szykanami coraz bardziej reakcyjnych rządów sanacyjnych. Prześladowanie w pracy, a często wyrzucenie na bruk, bez perspektywy uzyskania ponownego zatrudnienia, oto konsekwencje należenia do organizacji, która twardo stała na rewolucyjnym, lewicowo-socjalistycznym gruncie.

Te trudności były naturalnym sitem na którym zatrzymywały się chwile oportunistyczne elementy.

Organizacja pomimo szykan rosła i rozwijała swą pracę w społeczeństwie. Można powiedzieć, że tysiącami wychowawców i uswiadomionych działaczy. Była ona środowiskiem wolności myśli i działalności. OMTUR roduła się koniecznością zespolenia całej siły klasy robotniczej do walki z faszyzmem. Nic też dziwnego, że do szykan sanacyjnych dołączyły się szykany prawicowego kierownictwa PPS. Kiedy pomimo to wpływy organizacji rosły, kierownictwo partijne rozwijało OMTUR w roku 1935. Jednym z głównych powodów rozwiązania OMTUR był masowy udział omturówców w Komitetach jednolito-

OMTUR

frontowych i ludobrońcowych, jakie wraz z komunistami i ludowcami tworzone wobec coraz większej groźby faszyzmu. Nie zahamowało to jednak pracy wśród młodzieży robotniczej. W ramach tzw. „starego TUR-a” kontynuowano prace wychowawcze. Rezultatem tej działalności była duża ilość działaczy w Związku i „starych” na Północy, w szczególności w OMTUR.

W walkach z kapitalizmem w strajkach udział członków naszej organizacji był znaczny i aktywny. Nasz wkład przed wojennym w budowę socjalizmu to tysiące przeszkolonych aktyvistów, tysiące odczytów o pogadankach marksistowskich, setki kursów, codzienna praca w spółdzielniach, częste i regularne budowanie.

Wielu byłych omturówców wzięło w walce z hitlerzmem i wzięciemach i obózach koncentracyjnych. Znam przywódcę OMTUR-a, ukochanego młodzieży Stanisława Dąbosi, znanego Kustek Jagiello.

Dzie w oddziałach ludowej Policji wychowawców OMTUR, którzy powołano stanowiska w administracji państwowej w życiu politycznym i społecznym.

Odrodzone PPS, która swa linia polityczna oparła się na tradycjach lewicowej socjalistycznej, a więc i OMTUR, nie styła się pełnym wsparciem i zaangażowaniem młodzieży. Amburowcy nie byli i nie są różnic politycznymi między młodzieżą a starszymi towarzyszami z partii. Dlatego młodzież podjęła równoległe z PPS akcje dążenia do szybkiego zrealizowania jedności klasy robotniczej.

Na odcinku młodzieżowym, ideowo-wychowawczym stoi przed nami problem jedności całej młodzieży demokratycznej. Jest to jedna droga, która pozwoli młodemu pokoleniu Polski zrealizować swe cele i utrwalić zdobyte Demokrację Ludową.

Czy z tego wynika, że po 25 latach chlubnej działalności OMTUR ulegnie likwidacji? Mogą tak sądzić ci, co więcej wagi przywiązują do zwycięznych rezultatów niż do treści.

Celem OMTUR nie było tylko zewnętrzne istnienie organizacji ale realizacja ustroju sprawiedliwości społecznej, walka o prawa młodzieży do nauki, pracy, swobodnego społeczeństwa.

Te same cele przywiązują do nas samych i młodzieży, jak ZWM, Wici, ZMD. Na one może wyrażane innymi słowami w ich programach, ale treść jest identyczna. Jeśli więc możemy wspólnie realizować nasz program, należy znieść utrudniające prace bariery.

Zachodzi niewątpliwie pytanie po co więc istniały odrębne organizacje, i dlaczego poprzednio mówiliśmy o samodzielności?

Problem jedności młodzieży polskiej nie zaistniał od razu w świadomości młodzieży polskiej, Młodzież powiązana niemi trójcy i uprzedzeni mająca zaufanie do pewnych symbolów i zwyczajów musiała przeżyć etap stopniowego zacieraania różnic i wzajemnego zbliżenia. Poziwoliło to w warunkach trudnych po wojnie na objęcie szerszej masy młodzieży demokratyczną ideologią.

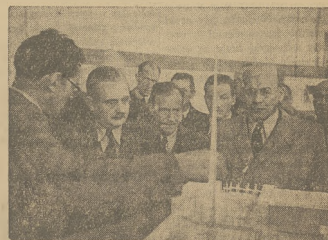
Dzisiaj praktyczna współpraca jedności celów i zadań nasuwać niejednokrotnie wymaganie odpowiednich wniosków organizacyjnych. Musimy zgodnie z naszą dobrą tradycją być pionierami jedności, a nie jej hamulcami. Musimy znaleźć moment, gdy nasz rewolucyjny dorobek stanie się dorobkiem Zjednoczonej Młodzieży Polskiej.

W imię tych walk, zwycięstw i pracy w okresie 25-lecia, musimy pogłębić swe wysiłki na obecnym etapie realizowania jedności młodzieży. Niechaj 25-letnia działalność OMTUR będzie naszym cennym wkładem na którym budować będziemy siłę zjednoczonego, młodego pokolenia Polski.

W dniu 18 bm. odbyło się w Prezydium Rady Ministrów inauguracyjne posiedzenie Rady Młodzieży dla spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej, na której wygłosił przemówienie Prez. R. P. ob. Bolesław Bierut (Patr. str. 2 „Młodzi Idą”).

Na zdjęciu siedzą od lewej: gen. Spychalski, tow. Min. Berman, Marszałek Związku, tow. Premier Cyrankiewicz, Prez. Bierut, Wicepremier Korczyński, Min. Dąbrowski i Min. Dąb-Kociol.

Członkowie Rady R. P. z wiceprez. Gen. Gombiłą i min. Mincom na czelo oglądają projekty wystawy „Ziem Odkrytych”.

W ramach akcji radiofonizacji kraju usiłe szkół i biur otrzymało radiobiorców. Na zdjęciu: wice-marszałek Borchowski użycza aparaty przedstawicielom młodzieży.

Odbudowa Wyrzyska szybko postępuje naprzód. Na zdjęciu: uprzątnięcie ruin w Gdańsku.

Wszystkie zdjęcia: Film Polski.

**Nasz
fotokorespondent
donosi**

HENRYK JĘDRZEJSKI

Z ŁUDĄ PATRZYMY WSTECZ

Jubilusz ten wart jest najpiękniejszego uczczenia. Zastądzicie więc po kołach młodzieży zowych gromadnie i prawie o tych czasach kiedy młodzież robotnicza przystępowała do budownictwa swojej własnej organizacji. Mówcie o tych czasach kiedy młodzież turowa raz po raz zaczynała boje o wolną Polskę mas pracujących.

Przypomnijcie sobie, jak to było kiedy gromady młodzieży turowej i czerwono-harcerskiej wychodziły na ulice miast polskich, łucznie buńczucznie z marszem, śpiewem i rozpędzani przez policję walili w miasta buntem, gniewem.

Myslicie o turowcach i czerwonych harcerzach, którzy w dniach września 39 roku umierali na przedpolach Stolicy, którzy w bezradziej walce zginęli w swym młodzieńczym życiu w Gdyni, pod Modlinem i pod Kutnem.

Pamiętajcie o turowcach, którzy zamiast pieśni, rzucali granaty przed noża dawia straszliwa przemoc laszysłów.

Prawcie o turowcach męczennikach i bohaterach z getta warszawskiego. Prawcie o turowcach z milicji PPS, z Gwardii Ludowej, z AK i z AL, prawcie o turowcach z pod Lenino, Monte Casino i z innych świętych pobojowisk.

Niechaj w wydanej Księdze Pamiętkowej OMTUR-u wywołane zostana miniona obrazy.

Niechaj na jej kartach młodzieży z tamtych czasów wymaluje żywe obrazy nieraz drobnych i pozornie mało znaczących prac, zdarzeń i wysiłków, przez który przecież przebiegał się gorączkowy nurt naszej dzisiejszej historii, naszych dzieł i zwyciężonych wielkich spraw i naszych wielkich decydujących zwyciężonych poczynani.

Niechaj OMTUR tamtych czasów przestanie być tylko garścią wspomnień.

Niech będzie dobrym przykładem dla dzisiejszego pokolenia wchodzącego w życie nowym szerokim gościem w Ludowe Polsce.

Niech szeroki ogół robotniczy dostępnym, i dla czynnym staje się, i dla rozwoju działającemu z roku do młodzieżowego i dla sprawy robotniczej, dla socjalizmu. Niechaj zamierzona książka nie będzie pamiętnikiem ludzi z wczorajszego dnia. Jesteśmy i czuć się będziemy jeszcze długo młodymi. OMTUR sprawił, że jesteśmy ludźmi walki, że sercem naszym są obowiązki i gorące dla wielkiej sprawy ludu pracującego, że pragniemy walczyć i torować drogę dla dalszych zwycięstw klasy robotniczej, dla socjalizmu.

★

Org. Młod. TUR odegrała poważną rolę w ruchu robotniczym. Dzisiaj z perspektywą lat widzimy wyraźnie, ile kocha młodzieży turowej winno o życiowych prądów do ruchu robotniczego.

Dzisiaj dopiero właściciele czynnym oceniaci szara, mozołna pracę poszczególnych turowców i całych zespołów młodzieżowych.

Za krzaków i lasu nie widać — powiadają chłopcy i dziewczynki. I wówczas przynęcienci licznymi kłopotami organizacyjnymi.

niymi i politycznymi nie widzieliśmy, nie zdawaliśmy sobie często sprawy z roli jaką nam przypadła do odegrania w ruchu robotniczym.

A dzisiaj widzimy las, widzimy las dawnych turowców tkwiących głębokimi korzeniami i we wszystkich dziedzinach ży-

cia publicznego dzisiejszej Polski. I w obu partiach robotniczych, i w organizacjach młodzieżowych, i w ruchu zawo-

dowym, i w ruchu spółdzielczym — wszędzie, gdzie pracuje i walczy, gdzie wzmocnia i utrwała się Polskę Ludową, widzimy ludzi z dawnego OMTUR-u, którzy przeszli twardą szkołę.

★

Gdy dzisiaj spoglądamy na obecne organizacje młodzieżowe, to mimowoli w każdym z nas, w każdym z dawnych turowców rodzi się uczucie niepokojące i... zadróżenie.

Dzisiejsza młodzież pracuje bowiem w pomyślniejszych i dogodniejszych warunkach niż dawniej.

Niepokoi nas, że przyjmujemy te warunki obojętnie, jakby one były oddawna, zawsze.

Dobrze więc jest, że z okazji dwudziestopięcioletnic istnienia OMTUR-u przypominamy młodzieży dzisiejszej, że oliarna, uporzeczywa i ciężka praca i

walka całej klasy robotniczej, że trud i wysiłek turowców z przed 25 lat sprawili, że dzisiejsza młodzież pracuje, uczy się i walczy w tak sprzyjających warunkach.

Przypomnijmy również dziej sięj młodzieży, że w tamtych czasach byliśmy sami i zdani ni w pracy i w walce na własną siłę.

W doświadczeniach zdobywalismy wiedzę organizowania się, pracy i walki. Cała pomoc dla nas była nasza młodość i entuzjazm, który potrafiliśmy kręcać w naszych gromadach turowców.

Dlatego głęboko mamy w naszych sercach radość, że to my właśnie wtedy pracowaliśmy i walczyliśmy, że to my właśnie torowaliśmy drogę dla Was.

Tak, wydaje się nam, wolno powiedzieć o nas w dniu wspomnionego święta — w 25 rocznicę istnienia OMTUR-u.

Z konferencji aktywnych młodzieżowych

ŁĄCZYMY NASZE WYSIŁKI W INTERESIE MŁODZIEŻY POLSKIEJ

W dniu 9 kwietnia odbyła się w Komitecie Centralnym OMTUR-u druga z kolei konferencja centralnych aktywnych młodzieżowych. Konferencja poświęcona była zagadnieniu realizowania jednności młodzieży polskiej.

Konferencje zagal przewodniczącemu KC OMTUR-u tow. Lucjan Motyka, powołując do prezydium kol. kol. Zarzyckiego, Ignara i Nagórskiego. Z kolei zabrał głos przewodniczący Związku Walki Młodych kol. Zarzycki, który wygłosił dłuższy referat, omawiający drogi prowadzące do jednoczenia organizacji młodzieżowych, oraz zadania stojące przed zjednoczoną organizacją młodzieży. — (Pełny tekst referatu kol. Zarzyckiego drukujemy osobno).

W dyskusji, jaka nastąpiła po referacie pierwszy zabrał głos tow. LUCJAN MOTYKA.

Na wstępie dał on wyraz przekonaniu, że wszystkie nasze organizacje zgadzają się z postulatami postawionymi przez kol. Zarzyckiego.

„Dobre jest — mówił dalej — że określa się dokładnie, iż wspólnota nstania winna być budowana na bazie syntezy naszych najlepszych tradycji. Wobec nie jest bowiem, że siłą z siebie nie obdarzy z zręcznie z kalkulacji swego dobroku na rzecz wspólnej organizacji. Dobre jest też, że mówi się o tym, iż wspólna organizacja winna być zgodna charakterem. Tutaj niewątpliwie należy zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo pojawienia się na obecnym etapie w naszych organizacjach „działalcy”, którzy skłonni chcą wyprzeżyć siebie w marszu do jednności, zsyły w tej jedności odpowiedzialność. Wyjdzie mi się, że będziemy musieli odróżnić szorstki od pławy i ocać ich odpowiedzialność w odróżnieniu od tych, którzy

choć czasem z oporami, ale aczkwiwie dojdą do wypracowania koncepcji jednolitej”.

Przechodząc do przyszłego udziału OMTUR-u we wspólnej organizacji młodzieżowej tow. Motyka powiedział między innymi:

„Łącząc się w jedną organizację OMTUR nie ma najmniejszej ochoty stworzyć w niej jakiegokolwiek frakcji, gdyż nie wątpimy, że nasze postulaty walki o prawa człowieka — postulaty wszystkich w Polsce partii demokratycznych zosnąc przez nie zaspokojone.

W tym rozmiem, że wśród działaczy młodzieżowych naszała pewna narastająca tradycja. Należy też zalecać różnicę, wpływające z pochodzenia — z tej czy innej organizacji młodzieżowej. Pomiędzy członkami przylej organizacji mogą istnieć tylko takie różnice, jakie są w każdym środowisku ludzkim — różnice wpływające z uroszczenia i temperamentu poszczególnych jej członków. Na żadne inne różnice nie ma tam miejsca.

To, że trzeba mówimy niezmiennie rok czy półtora roku przed tym wypływa i fakto, iż rozwój wypadków skłonił nas do zmiany ogólnego stylu. W międzyzarys nastąpiła daleko ponętnie krystalizacja sytuacji międzynarodowej, oraz skłonił się u nas w kraju. Być może, że półtora roku temu my sięgdłymi, iż partie socjal-demokratyczne na zachodzie stanę do walki z kapitalizmem. Kiedy okazało się to złudzeniem, omielismy wyciągnąć konsekwencje z naszych rewolucyjnych założeń i stanęc po właściwej stronie barykad.

Szanując powagę tow. Zarzycki, że w organizacji naszej pracować będą ramię przy ramieniu marksistki i niemarksistki, ale od tego jałkiego kto jest programowo zwolennikiem, ważniejsza jest to, z czym zgodzą się wazy szary, zarówno marksistki jak i niemarksistki — z koniecznością nieustęplwej walki z kapitalizmem, walki o poprawę bytu mas pracujących”.

Z kolei zabrał głos kol. NA-GÓRSKI przewodniczący ZMD, który podkreślił, iż Związek Młodzieży Demokratycznej, za-

równo w okresie przedwojennym, jak i ostatnio wychowywał swą młodzież w duchu postępczym i solidarności klas pracujących.

Kol. OZGA - MICHALSKI („Wici”) zwrócił uwagę na fakt, iż „Wiciom” mimo wielkich obojętnych wewnętrznych udało się całkowicie przełamać tendencje wsteczne i hamujące rozwój myśli ludowej. Ostatnia konferencja widowa w Dębowej Górze potępiła ciśnie agraryzm jako ideologię sprzeczną z interesami wsi.

Kol. NABIEL (ZWM) zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo „przyspieszaczy” traktujących ze względów oportunistycznych marsz ku jednolitości, jako wysiłek, w którym chcą zająć pierwsze miejsce.

Przewodniczący ZMW „Wici” kol. IGNAR omówił obszernie poruszony przez referenta problem dobowości i słych tradycji. Dobre tradycje naszej młodzieży to patriotyzm, entuzjazm do pracy, dążenie do sprawiedliwości społecznej. Zie, to elitaryzm i izolacyjność i szlachetność naszej kultury, getto inteligentnicie itp.

Poruszył on również konieczność postawienia przed młodzieżą szeregu konkretnych zadań, jak np. walka z analfabetyzmem, uprzemysłowanie wsi itp.

Tow. KRYSANKA zwróciła uwagę na atmosferę szorstkości, panującą w wypowiedziach poszczególnych dyskusyjantów. Ostatni z dyskusyjantów kol. KOSTRZEWA („Wici”) podkreślił konieczność przecistawienia się ciłmności i szlachetności kleru na odcinku młodzieżowym.

Dyskusję podsumował tow. Zarzycki.

Aktywności Warszawy obrodzą

W dniu 11 kwietnia w sali obrad Miejskiej Rady Narodowej w Warszawie odbyła się konferencja aktywnych młodzieżowych czterech organizacji młodzieżowych, w której m.in. wzięli udział przew. KC OMTUR-u tow. Lucjan Motyka oraz przewodniczący ZG ZWM kol. Janusz Zarzycki.

Po zgłoszeniu obrad przez Obecne Przewodniczące Związki Młodzieży Współpracy kol. Szewczyka (ZMD) referat na temat konieczności zjednoczenia organizacji młodzieżowych wygłosił kol. Janusz Zarzycki. Drugi z kolei zabrał głos tow. Lucjan Motyka, który m.in. powiedział:

„Wszysty ten dla wszystkich organizacji moment złaczenia swych wysiłków zbiega się w XLV rocznicę istnienia OMTUR-u. W imieniu OMTUR-u stwierdzam, iż nie można było znaleźć dogodniejszego sposobu uczczenia naszego jubileuszu, jak połączenie wszystkich naszych ruchów młodzieżowych w jedną całość.

Po referatach nastąpiła dyskusja, w której referat zabrałi głosy działacze organizacji z terenu Warszawy, dając wyraz przekonaniu, że sytuacja na odcinku młodzieżowym wymaga już do stworzenia jednej organizacji młodzieży polskiej.

Gdy umilkły działa...

TRZY LATA PRACY OMTUR

Kraków został oswojony w pamiętnym roku 1945 w dniu 18 stycznia. Błyskawiczna, oskrzydająca ofensywa wojsk marsz. Koniewa zmusiła Niemców do panicznej ucieczki w ciągu jednej nocy, na skutek czego miasto nie odniosło żadnych strat w czasie działań wojennych.

Już w kilka dni potem, kiedy jeszcze od strony Wadowic dochodziły coraz słabsze odgłosy wystrzałów artyleryjskich, Kraków zaczął pulsować pełnym, wyzwolonym życiem. W dwupiętrowym domu przy Pl. Szczepańskim panuje coraz większy ruch. Prowizoryczny napis głosi, że tutaj znajduje się OKR PPS oraz OMTUR.

Miesiąc luty to okres organizowania samego miasta, oraz najbliższej położonych wiosek, jak również nawiązywanie kontaktów, ze samorzutnie powstającymi Komitetami OMTUR w terenie, przede wszystkim w Tarnowie, Jaworznie i Chrzanowie, oraz w Nowym Sączu.

W Krakowie głównie skrypcie gra Dzielnica Śródmieście, mieszcząca się przy Pl. Szczepańskim. Ona stanowi centrum coraz bardziej rozwijającego się ruchu omturowego w mieście. Obok niej kroczą dzielnice Grze gorzki, Rakowice, Prądnik, Bielany. Powstaje silne koło przy Wodociągach Miejskich. W siedzibie „Społem” przy ul. Warszawskiej zawiązuje się koło OMTUR — Spółdzielczy Komitet Krakowski wydaje tygodniowy Biuletyn Informacyjny, opracowuje instrukcję dla kół i sekcji, drukuje afisze oraz większą ilość deklaracji członkowskich.

Początek kwietnia przynosi pierwszą konferencję wyborczą, przy udziale delegatów 28 Komitetów Dzielnicowych i Kół

z świadomości tworzenia wielkiej rzeczy, budowania zrebów organizacji, wynagradzało wszystko.

Z zapasem świeżych wiadomości i materiałów, powrócili delegaci do Krakowa, aby realizując wytyczne konferencji, objąć zasięgiem organizacji możliwie największą ilość kół i członków, budując przy tym sprawny aparat organizacyjny.

Pierwsze w wyzwolonej Polsce Święto Pierwszomajowe było przeglądem sił odradzającej się OMTUR. Upřednio zdolało przy pomocy Partii nawiązać kontakty z silniejszymi ośrodkami na terenie województwa, rozdzielać między nie, otrzymane w KC czerwony i niebieski materiał na szturmówki. Część towarzyszy postarała się domowym sposobem o niebieskie koszule, czerwone krawaty, tak, że w pochodzie czółwiołkowemu OMTUR stanęło kilka czwórek w mundurach organizacyjnych.

Cóż to była za radość!

Zaraz po Pierwszym Maja, kiedy sprawozdanie prelegentów WK PPS stwierdziły duży rozwój OMTUR, położono nacisk na dalsze realizowanie wytycznych warszawskiej konferencji kwietniowej. Następuje szereg wyjazdów w teren, montowanie komitetów powiatowych, oraz zakładanie nowych kół. Obok Krakowa, Tarnów, Chrzanów, Wadowice, Żywiec, Nowy Sącz, Bochnia, Olkusz, stanowią trzon roboty na terenie województwa. Dobrze rozwija się również organizacja gościnna, należąca wówczas administracyjnie do woj. krakowskiego. Specjalna ekipa z koła kolejowego przy ul. Filipa wyjeżdża do Miechowa, gdzie wśród

przedstawień w fabrykach, biorąc udział w szeregu akademii.

Wreszcie dojrzewa myśl zorganizowania I Zjazdu Wojewódzkiego. Odbywa się on z początkiem czerwca w sali Domu Górników, jednego z pomników rozwoju ruchu socjalistycznego w Krakowie. Delegacja z Jaworzna przywozi na zjazd przechowane przez okupację przedwojenne sztandary, które patronują zjazdowi. Przegląd osiągnięć organizacyjnych wykazuje rozwój OMTUR we wszystkich powiatach, za wyjątkiem Limanowej. Oczywiście, przodują stare ośrodki OMTUR Tarnów i Chrzanów.

W kilka tygodni potem wyjeżdża w ramach delegacji partyjnej na XXVI Kongres PPS — grupa 13 towarzyszy OMTUR.

Okres letni to sezon wycieczek sportowych, oraz przygotowań do Zlotu w Katowicach, w którym ma brać udział około 2.000 towarzyszy z województwa krakowskiego.

W tym czasie odbywają się już stałe miesięczne odprawy przew. i sekretarzy WK w Warszawie. Pozwala to na planowanie pracy. Po pierwszym okresie samodzielnego zrywów krępcie organizacja w skali ogólnopolskiej, utrwalają się jej formy i metody działania.

Aby związać z organizacją dość powierzchowny jeszcze element masowy, urządzono w połowie września 1945 r. w Katowicach Krajowy Zlot Aktywistów. Ponad 12 tys. młodzieży wykazało w czasie dwudniowego Zlotu, że OMTUR reprezentuje w społeczeństwie realną siłę. Bezpośrednio po zlocie odbyła się w Koszęcinie trzydniowa konferencja aktywistów, która zapoczątkowała nowy etap w rozwoju powojennej OMTUR. Na odcinku organizacyjnym konferencja opracowała wyczerpującą wytyczne, normujące ewidencję członków, sposoby wydawania legitymacji, oraz sprawę składek członkowskich. W myśl uchwał konferencji koszęcińskiej ukazuje się w listopadzie pierwszy numer Miesięcznika Instrukcyjnego. Od tej chwili Organizacja wkracza na tory unormowanego działania.

U progu roku 1946 odbyła się druga z kolei konferencja aktywistów w Zielonym Lesie, na której po zsumowaniu doświadczeń praktycznych, przy realizacji wytycznych z Koszęcina, przeprowadzono nowe formy pracy na bieżący rok. Jednym z doraźnych wyników konferencji było opracowanie projektu Zasad Omturowca.

Po przez szeroką akcję werbunkową w kwietniu, masowy udział w przygotowaniu i propagandzie, oraz przeprowadzeniu Referendum Ludowego doszła organizacja nasza do okresu letniego, w którym to po raz pierwszy podjęto szeroko zakrojoną akcję wczasową. Została ona objęta ok. 8 tys. młodzieży omturowej.

Już w połowie 1945 r. rozpoczęto szkolenie przodowników prac organizacyjnych na kur-

sach aktywistów. Wychowywani na nich aktywiści, po przejściu praktyki terenowej skierowani zostali na kursy instruktorskie. Pierwszy z nich odbył się w czasie wakacji letnich r. 1946, w ramach akcji wczasów, następne zaś odbywały się co trzy miesiące i dały w sumie kilkuset przeszkolonych działaczy wojewódzkich i powiatowych.

Rok 1947 rozpoczęto szerokim udziałem w akcji wyborczej. Już na kilka miesięcy przed tym ogłoszona została mobilizacja całego aktywów organizacyjnego do prac, związa-

nych z Kongresem OMTUR, odbytym w czerwcu 1947 r. zamknął poważny rozdział w historii OMTUR. Nowy etap, na który wkroczyliśmy wówczas, zaznaczył się głównie wzmocnieniem współpracy międzyorganizacyjnej, podkreślonym zawarciem umów we wrześniu i październiku ub. r. Dalsze konsekwentne zbliżanie się całej naszej młodzieży doprowadziło nas do chwili obecnej, kiedy wkroczyliśmy w okres scalania polskiego ruchu młodzieżowego w jedną organiczną całość. Do jedności tej wchodzimy z poważ-

Jedną z pierwszych narad omturowych w Polsce wyzwolonej była konferencja w Zielonym Lesie na Dolnym Śląsku. Na zdjęciu uczestnicy konferencji.

nych z wyborami. Kilkanaście tysięcy energicznych, młodych ludzi zdało egzamin społecznej dojrzałości.

nym dorobkiem organizacyjnym i z dużym zasobem doświadczeń w pracy.

Stefan Rzeszot

60 POWSZECHNYCH
DOMÓW TOWAROWYCH
CZYNNYCH
NA TERENIE RZECZPOSPOLITEJ

DOMY TOWAROWE • MICKIEWICZA 27
P.D.T. w WARSZAWIE • ŻŁOTA 7/9
PUŁAWSKA 47a

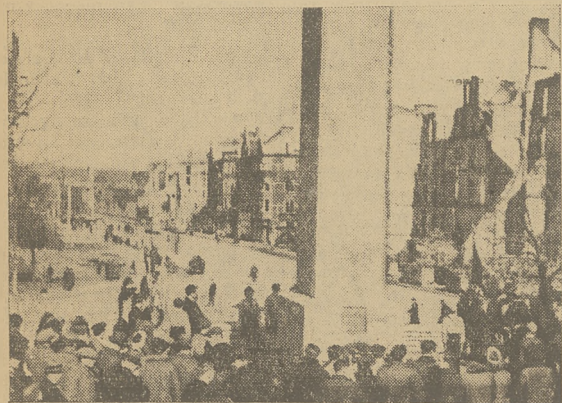
ARTYKUŁY:

1. Spóżywoze
2. Monopolowe
3. Włókiennicze
4. konfekcja
5. Obuwie i galanteria skórzana
6. kosmetyka
7. Szkło i porcelana
8. Artykuły gospodarstwa domowego
9. Materiały piśmienne i przybory szkolne
10. Meble
11. Sport
12. Zabawki.

NORMALIZUJĄ CENY RYNKOWE

BRONIA INTERESÓW ŚWIATA PRACY

W ślad za posuwającą się naprzód Armią Czerwoną i Armią Polską obejmowały swe posterunki czółwiołkowe omturowe. Na zdjęciu — jedna z pierwszych odpraw Województwa Gdańskiego

przy czym następuje podział na Komitet Wojewódzki i Powiatowy, obejmujący również Kraków - miasto. W połowie kwietnia 1945 r. delegaci nowoobranego WK. wyjeżdżają do Warszawy na pierwszą konferencję krajową.

Ile trudu kosztowała ta przeszło 24-godzinna podróż, w ówczesnych warunkach komunikacyjnych, nie trzeba opisywać. Ale kilka dni, spędzonych w Warszawie, w zespole reprezentującym wszystkie wyzwolone województwa, w atmosf-

miejsowych młodych kolejarzy i pracowników S. O. K. zakłada koło OMTUR. Trudniej jest ruszyć powiaty południowe, jak Myślenice, Limanową i Nowy Targ, wybitnie rolnicze, bez tradycji w naszym ruchu. Zorganizowane zostaje przy pomocy miejsc. Kom. PPS Zakopane.

Tętni natomiast pracą sam Kraków i przyległy do miasta powiat. Co zdolniejsi towarzysze kierowani są na prowadzone przez Partię kursy prelegentów, żywo pracuje sekcja sceniczna przy WK, dając szereg

EDWARD SZYMAŃSKI

IDA MŁODZI!

Toniecie w cyfrach statystyk,
zalamujecie ręce.

Panowie! Cytry się myślą.

Nas

z każdym dniem, z każdą chwilą
jest więcej!

Nie pomogą żadne ankiety,

wykresy za mało kłamią.

Nie dacie rady, niestety,

potędź naszych ramion!

Czas próżno wstrzymać chcecie.

Nam drogi nic nie zagroził!

Jutro na całym świecie

rząd w ręce weźmiemy

młodzi.

Niech nikt nam bajek nie klepie

i za przeszłością nie płacze!

Na świecie musi być lepiej,

inaczej!

My, niepotrzebna młodzieź,

nie będziemy truwać w zaświatach.

Wyrosli w buncie i głodzie

chcemy ziemi w słońcu i kwiatach.

Wszystkich z przeżarcia czcigodnych

tych, którym ciasno w głowach

precz!

Dla twórczych,

silnych

dla głodnych

będziemy trudem budować

Powszechną Pospolitą Rzecz.

Gniewny dzień nasz czerwienią nam wschodzi,

gniewny krok nasz — grzotem po ziemi.

Przez cały świat

po cały świat idziemy

młodzi.

(„Młodzi Ida” — wrzesień 1938 r.)

BRUNO JASIEŃSKI

„PALE PARYŻ”

Fragment z powieści

Wszystko, co nastąpiło później, wystawało już, jak chaplinska chatka nad przepaścią, jednym bokiem poza granicę trójwymiarowej rzeczywistości.

Czarne, ociekające mrokiem ściany. Prawidłowy szesćcian stęchłego powietrza, które można krajać nożem, jak gigantyczną kostkę magicznego bulionu Maggi. I w głębokiej, zakratowanej studni okna — litr skondensowanego nieba.

Dnie za dniami zmieniają się nieprzerwanie, inne jakieś, dłuższe, wykreślone jakimś osobliwym pomiarom odrębnego regulaminu.

Gdzieś, w dusznych wazonikach mieszkań, w doniczkach kancelarii, zwolna, listek po listku, okwita metafizyczny kwiat kalendarza. Długie tysiące przemierzonych w celi kilometrów, wyciągnięte w jedną myślową prostą, gubią się gdzieś u błotnistych, zarośniętych trzciną wybrzeży rzeki Orinoko.

I tylko w nocy, gdy na niepisanej tarczy mistycznego regulatora zapala się, rozkazujący sugesywną wymową lampek elektrycznych, napis: „Sen” — sny.

Czarne, zbałwanione fale rzeczywistości z tamtej strony, trzymane na uwierzy niedosiężnym murem dnia i regulaminu, obstepują wysepkę przy bulwarze Arago ze wszystkich stron. Mur trzeszczy i chwieje się. Spiętrzona rzeka ciał, banknotów, uczynków, butelek, wysiłków, lamp, kiosków, nóg wydatą falą przewala się powyżej dachów z hukami i wrzawą. Z rozdziawionych paszcz hoteli, jak szuflady z otwartych drzwi

Ktoregós dnia, niespodziewanie, jak gdyby naraz pękło któreś z kółek funkcjonującego dotychczas precyzyjnie mechanizmu, samotna cęla Pierra zapełniła się po brzegi hałaśliwymi ludźmi z pokiereszowanymi głowami, z krwią zakrzepłą na bandażach i na kłapkach granatowych bluz. Zapachniało moczonym męskim potem, prochem, ciepłą fabryczną, niezmywalną sadzą. Padały słowa, ciężkie, obłuczone, jak brukowce: rewolucja, proletariaty, kapitalizm.

Z fragmentów zdań, opowiadań, okrzyków zarysowywał się wyraźnie twardy czterodniowy epos, wypisany w blasku elektrycznych lamp krwią na asfalcie.

Spis rozdziałów zawsze, niezmiennie ten sam:

Bezrobocie. Obcięte zarobki. Poępny, demonstracyjny miting. Z mitingu — pochód przez miasto, z „Międzynarodówką”.

Prowokowała ich policja. Osaczyla w bocznych uliczkach. Gumowymi pałkami biła do krwi. Trałowany bruk splunął na jej spotkanie gradem kamieni.

Szarżowało rozjuszone żołdactwo. Salwą wymościło ulicę nowym nieubitym brukiem. W odpowiedzi — kamienne szczęki ulicy wyszczerzyły zęby barrykad.

Była masakra. Lepka, bura krew na chodnikach. Naładowane ludźmi ciężarowe auta. I kilkudziesięciotysięczny tłum, jak skreślona z bilansu cyfra — wyniesiony na margines, za szare niedostępne mury więzienne.

Opowiadano sobie cyfry fantastyczne. Więzienia nie były w stanie pomieścić zbyt obfite-

kły już za sobą beładny chaos śrubek i sprężyn.

Z celi do celi, tysiącem niestrudzonych dzięciołów, dniami i nocą, pukał więzienny telegraf.

Wtrąceni do ogólnych cel więziennicze domagali się przeniesienia ich na reżim przestępców politycznych. Zarząd więzienia żądanie odrzucił. Więźniowie odpowiedzieli głodówką.

Codziennie wtulony w swój kąk, nastroszony jak jeź, chlepiąc swą porcję zupy i zagryzając ją łapczywie chlebem, Pierre czuł na sobie piętnaście par niewesołych stalowych oczu, rozszerzonych atropiną głodu, i pod ich spojrzaniem smakowity kęs więziennego chleba, napęczniały na drożdżach śliny, nieprzełknięty kłębem utykał mu w gardle, a gęsta zupa stygła w menażce, powlekając się mapą kożucha.

Świat, jak źle skonstruowana maszyna, więcej niszczy, niż produkuje. Tak dalek niepodobna. Trzeba rozebrać wszystko aż do śrubek, co nieużyteczne — odrzucić, rozebrać, zmontować na nowo, na fest! Plany leżą gotowe, monterów swierzbą ręce, tylko stare, zardzewiałe żelastwo nie puszcza. Wrosło, pozostało się w szwach tkanką rdzy — każdy gwint wypadnie odrywać zębami.

Pierre słyszał i dawniej, w fabryce, długie monotonne opowieści o tym nowym świecie, bez bogatych i nędzarzy, gdzie fabryki będą własnością robotników, a praca, zamiast niewoli, stanie się hymnem, higieną wyzwolonego ciała. Nie wierzył. Nie ruszyć z miejsca potwornej maszyny! Wrosła na metry w ziemię. Puszczone w ruch, kręci się od niepamiętnych czasów. Chwytać gołymi rękoma za tryby? Nie zatrzyma się, tylko ręce pourywa. Widział krew na usmolonych bandażach, okrwawionymi szmatami przewiązane ręce i myślał: jeszcze jeden daremny wysiłek. Pocharatane ciała jednym rzutem pasa transmisyjnego wyrzuciło na margines, za mur.

Czasem, po nocach, z grupy nacylonych ku sobie ludzi tryśkało rozpalone do białości słowo nienawiści; jak iskra padało na miękkie trociny snu i sen buchał czerwonym płomieniem: isć! Stanać z nimi, ramię w ramię! Burzyć! Łamać! Mścić się!

Pierre zrywał się wtedy nagle podrzutem i przysiadł na tapczanie.

Lecz chłodne, przejrzyste słowa ludzi w granatowych bluzach rosły symetryczne, jak cełgi, i w słowach nie było złości, nie było tepej, niszczyielskiej nienawiści, lecz twarda wola budowy: oskard i kielnia.

★

I wyciągnięta ręka Pierra kurczyła się, cofała w głąb, uniesiona nad poduszką głowa zwolna wchodziła w ramiona i za chwilę na sienniku, wciśnięty w ubitą słomę, leżał już nie człowiek, lecz żółw w nieprzełkniętej skorupie samotności.

WŁADYSŁAW BRONIEWSKI

MAGNITOGORSK ALBO ROZMOWA Z JANEM

Siedzę z Janem w trzynastej celi na Ratuszu, pośrodku miasta, trzy dni temu razem nas wzięli, posadzili, trzymają i basta.

Na podłodze sen nasz nie lekki, zupę dali, że pies jej nie zje, Jana chroni pancierz dyktetyki, mnie — leciutki obłok poezji.

Smród, robactwo, ciężkie chrapanie... Ano — różnie w życiu się zdarzy. Ktoś nabazgrał węglem na ścianie: „Niechaj żyje walka piekarzy!”

Ja — cóż? Gwizdać! Siedzę od piątku, mogę siedzieć tak choćby miesiąc, ale Jan ma katar żółdka no i lat bez mała sześćdziesiąt.

trzeba jego hartu i woli, żeby ważyły to sobie lekce, no bo człowiek, gdy go brzuch boli, zapomina i o dyktetyce!

Siedzę, siedzę, liczę godziny. Jan się zdrzemnął, o ścianę wsparty, nad globusem jego łysiny zaświtało kwadrans po czwartej.

Stęknął, ocknął się i beztrudko wyprostował zgarbione plecy: „Wiesz — powiada — w Magnitogorsku dziś ruszają dwa wielkie piece”...

Świt był szary, pełznął niechętnie, jakby mieli go zarzącać nad miastem, i myślałem sobie: Jak pięknie w tej parszywej celi trzynastej!”

I o Janie myślałem jeszcze, i gdzie Rzym, gdzie Krym, a gdzie Polska i płonęły w ślepczym areście wielkie piece Magnitogorska.

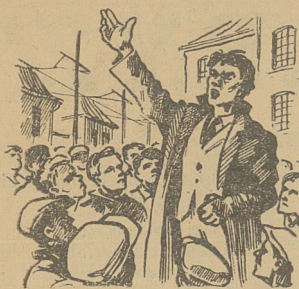

szaf, wysypują się wiekowe, nie wietrzone, przespiane nawyłot materace, rosną, wystyrzelają w górę olbrzymią, stupałkową wieżą Babel o zgrzytliwych sprężynowych stopniach. A na górze, na olbrzymim czteroosobowym materacu wszechnarodowego łózka („Le lit national”), leży maleńka, bezbronna Jeanette...

Wieża trzeszczy w konwulsyjnych podrygach sprężyn, chwieje się, uginą, zapada, zalana bałwanami rozwścieczonego morza, walącego druzgocącym przypływalom o skalisty mur wyspy śpiących Robinsonów o golonych głowach, wychodzącej na bulwar Arago.

Do więzienia „Sante” zapakowano podobno piętnaście tysięcy ludzi. W więzieniu „Fresnes” miało ich być jeszcze więcej. Gmachy więzienne otoczono wojskiem. W celach, przeznaczonych dla jednej osoby, piętnastu ludzi spało na ziemi pokotem. Spacerory więzienne, w celu uniknięcia zaburzeń, odbywały się odtąd o różnych porach dnia, partiami.

Nieskazitelnym mechanizmem odrębnego światła, jak przekreślony zegarek, beśsilnie skrzypiał. Posuwały się jeszcze swą utartą drogą wskazówki, ale rozluźnione kółka, nie trafiając za zębieniem na ząbienie, przeskakując z trybu na tryb, wlo-

Upływaj czas pod hasłem walki. Rosła w siłę bojową Organizacja Młodzieży TUR, skupiała w swych szeregach ludzi walczących za przyszłość, walczących za prawdę. Przesuwały się w kalejdoskopie przedwojennych wydarzeń sylwetki ludzi, tych wszystkich, którzy silni słowem SOCJALIZM, porwali się na zło, na gwałt, na przemoc, na siłę. Walczyli, ginęli i zwyciężali. Krzepła świadomość socjalistyczna młodych bojowców, hartowały się w ostrych zmaganiach młode umysły, dojrzewała myśl o lepszym jutrze.

To było wczoraj...

Leży przed nami karta z owych lat walki, z zadrukowanych stron „Księgi Pamiętkowej” przemawia żywe, pulsujące młodością i wiarą słowo.

Czytaj Towarzyszu! I Ty zahartowany w walce i Ty, któryś dojrzal już w wolnej ludowej Ojczyźnie

WCZORAJ

NASZE OSIĄGNIĘCIA W LATACH WALKI

Szerokim, głębokim i bystrym strumieniem płynęła praca w Powązkowskim Kole Młodzieży TUR. Działo się tak dlatego, że z własnej inicjatywy,

czas istnienia naszego trwało nieustannie współzawodnictwo w inicjatywie. Nic więc dziwnego, że u nas właśnie narodziła się najpiękniejsza forma ru-

wali o ideowym obliczu jedynego wówczas robotniczego klubu sportowego.

Dzięki istnieniu Koła olbrzymie rzesze młodych robotników zbliżyliśmy do kultury, nauczyliśmy je korzystać z jej dóbr.

Dziesiątki młodych robotników wydarliśmy ulicy, ulicy przedmieścia, spręgnęliśmy ich na zawsze z ideałami wyzwolenieckiego ruchu robotniczego. Aż dusza się raduje i serce płomienieje, że praca, której nikt jeden z nas może za wiele dać, nie poszła na marne — wydała tak piękne rezultaty.

Gdziekolwiek się udacie, wszędzie, wszędzie znajdziecie kogoś bliższego, swojego, kogoś z Powązkowskiego Koła.

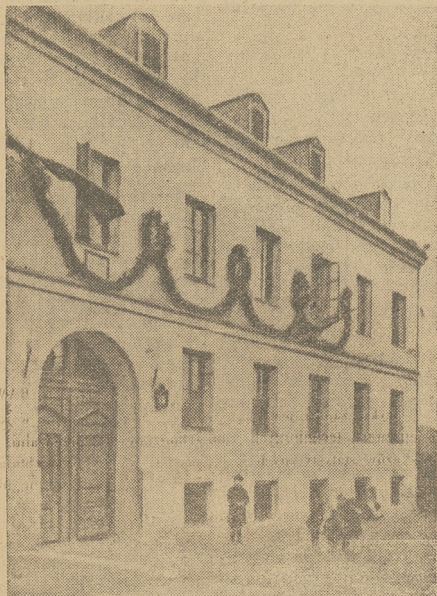
Byliśmy kadra, z której wychodzili członkowie Komitetu Centralnego i Komitetu Warszawskiego Organizacji Młodzieży TUR, z której wychodzili kierownicy kół, z której wyszli delegaci fabryczni, mężowie zaufania Partii i Związków Zawodowych, członkowie Zarządów Związków Zawodowych, członkowie władz Partijnych i wielu, wielu ofiarnych, uświadomionych i wyrobionych robotników - bojowni-

ków czerwonej sprawy robotniczej.

Jeśli możemy szczyścić się wynikami pracy w Powązkowskim Kole Młodzieży TUR, to tylko dlatego, że potrafiliśmy wytworzyć w nim atmosferę uczenia się, organizowania i walki, atmosferę, w której zdobywaną wiedzę wiązaliśmy z praktyczną działalnością. A przede wszystkim w takiej atmosferze można się kształcić i wychowywać na socjalistów.

(Przedruk z „Księgi Pamiętkowej Powązkowskiej OMTUR“)

J. Jędrzejewski

W tym domu mieścił się nasz lokal

jako kilkunastoletni chłopcy „skrzyknęliśmy się” w koło młodzieży i umówiliśmy się, że odtąd będziemy wypełniać lukę w socjalistycznym ruchu robotniczym na odcinku młodzieży robotniczej, że będziemy budować socjalistyczną organizację młodzieży robotniczej.

Bez niczyjego nakazu, bez zalet pism okólnych wśród grona młodych przy ulicy Okopowej nastąpiła zmowa, która przetrwała niejedną burzę i aż po dzień dzisiejszy wytrzymała próbę życia, zmowa która nie była i nie jest niczym więcej jak przyjaźnią w czerwonej służbie idei.

W Organizacji Młodzieży TUR w Warszawie byliśmy najliczniejszym skupieniem, ideowo jednolici, zwarci, najbardziej ofiarni, pełni entuzjazmu — byliśmy awangardą Warszawskiej Organizacji Młodzieży TUR.

Na Powązkach władze organizacji naszej wypróbowały metody i formy pracy wśród młodzieży. Natchnienia i zalecenia władz Centralnych znajdowały u nas swój początek i stąd rozchodziły się po kraju. Byliśmy więc warsztatem doświadczalnym dla kierownictwa, byliśmy, bez przesady mówiąc — baonem manewrowym w armii niebiesko-bluzych.

W gromadzie naszej pełnej rozwichrzonych czupryn kurzyło się od pomysłów; byliśmy kołem, w którym przez cały

chru robotniczego — ruch gromad czerwono-harcerskich.

Byliśmy wreszcie w Organizacji Młodzieży TUR kołem reprezentacyjnym. Jeżeli chciano pokazać turowców w codziennej pracy, to przede wszystkim odwiedzano nas na Okopowej czy na Dzielnej.

W ruchu zawodowym Koło zapisało piękną kartę zdobycia garbarzy dla Partii i klasowego ruchu zawodowego. Toć młodzi turowcy likwidowali przemoczne wpływy NPR i Frakcji wśród garbarzy warszawskich. Toć z ich inicjatywy, przy ich wykonaniu i za ich środki finansowe powstał Związek Garbarzy.

Powązkowski Kartel Oświatowy — nazwa cokolwiek dziwna, ale jakże piękna w swej idei. Oto zjednoczenie wysiłku kilku oddziałów związków zaw. w pracy kulturalnej i oświatowej. I znów inicjatywa i praca turowców naszych. Najdolniejszym organizatorem kulturalno-oświatowej pracy w Warszawie nie śniło się o takich wynikach, jakie osiągnięto dzięki kartelowi. A przecież po dziś dzień trudno jest skonsolidować zw. zaw. tej pracy.

Na odcinku sportowego ruchu robotniczego Koło również poszczycić się może nieładą wynikami: RKS „Skra” i jej boisko, to pionierski wyczyn powązkowiczana. „Skra” nie tylko ciągnęła soki ożywcze z Koła, ale powązkowiczanie zdecydo-

JESTEŚMY MŁODZI I TO JEST PIĘKNE!

Okna naszego lokalu wychodziły na zachód, to też słońce jak wszyscy nasi pracujący członkowie, zaglądało do nas dopiero nad wieczorem. Jedynym słowem nie poszło spać, zanim do nas nie zajrzało!

Leć dziś czyni to nader niechętnie i nie można się temu dziwić, bo okna pokrył kurz uliczny i nie potrzeba aż słońca, aby zobaczyć, że podłoga niezamiatana jest już dawno. Kolejne biurko wyskoczyło prawie na środek sali, wśród strzępów wyplamionej bibuły walają się kupy pestek dyni, a wyschnięty kalamusz leży przewrócony na stercie podartych papierów. Na scenie zaciłone wszystkie ławki, a szafka sekcji dramatycznej otwarta. Widać tam porozwalane rekwizyty, szminki posklejane z szacownymi siwymi włosami, a stary but koronuje to dzieło zniszczenia. Biblioteczna szafka — nie otwierana już — ile dni? A szafa R.D.S. Czerwoni zamknięta tak niedbale, że uylazi z niej część sportowej koszulki.

Ściemni plakat stracił swą piękną barwę pomarańczową i wisi poszarzały, wystrzępiony, a przez całą jego długość widnieje urągliwy znak zapytania, bo cóż? Mac Donald już dawno przeszedł na stronę burżuazji!

Sekretarz Koła samokształceniowego już trzy razy w tym tygodniu usiłuje skłonić zebranie swej tak licznej kiedyś grupy. Stoi teraz niezdecydowanie na środku tego pobojowiska i duma, a o czym? Może po prostu o tym, że warto by zanieść, ale widać przeraża go ogrom trudności na tej drodze, daje więc spokój, rusza ku drzwiom, ale jeszcze zatraca i przyszpila do tablicy kartkę, że odkłada zebranie Koła samokształceniowego na ?, dziś bowiem nie mogło się odbyć z przyczyn natury wyższej.

Jeden z członków zarządu przyszedł umówić się z drugim do kina, ale że tamtego nie było, więc sobie poszedł. Słońce również poszło sobie i w lokalu naszym zapanował ponury mrok.

Być może, że barwy, których tu używam do odmalowania tego ponurego obrazu, są bardzo mocne, ale jeśli ktoś chce być z rzeczywistością i życiem w zgodzie, nie może używać samych rdzianych barw. Możemy być dumni, że

małując ogólny obraz naszej pracy, możemy użyć krępkiej barwy czerwonej. Byliśmy sami i byliśmy bardzo młodzi i czasem opadały nam ręce, ale nigdy na długo i zawsze podnosiłyśmy się.

Pewnego dnia murarze orzekli, że trzeba naprawić te ściany, bo naprawę lokal ucygląda jak rudera. Malarze przynieśli kubły, drabiny i materiał — jutro zacząć pracę!

Uczeń stolarski zatroskany ogląda uszkodzone biurko, a ślusarz już stukła kłosa z drzwiami wejściowych.

Krawcowce już szyją nową kurtynę, a firanki z muslinu, które wisiały dotąd i wyglądały nie do zniesienia, na pewno będą do użytku, jeśli je Jasia z Pacyej upierze.

Skarbnik da parę groszy, to się kupi popielniczki na miejsce tamtych, które się gdzieś zapodziały, a Fela z Karłkowej już tak robi, że na oknach będą stały kwitnące primulki.

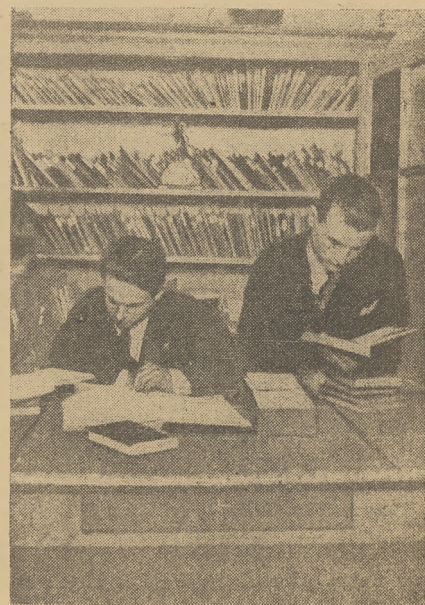
Tech! Wszystko urzało od pracy: w

dwie dni lokal był odnowiony jak złoto, okna pomalowane i wmyte. A słońce, gdy zajrzało do lokalu, tak jak codzień, zobaczyło jak cały zespół w komplecie wraz z sekretarzem sekcji samokształceniowej mył podłogę. To było w czwartek. A w piątek już otworzono lokal dla wszystkich. Jasniał uroczyste białe, czyste, uprzątnięty. Biblioteka czynna, skarbnik zbiera zaległe składki. Za chwilę sekcja dramatyczna będzie mieć czynną próbę, za miesiąc musi być przedstawienie, bo w kasie puchy! I będzie! Członkowie sekcji samokształceniowej dołączają się, kiedy wreszcie zebranie, nawet chór znów się zacięże!

A na ścianie widnieje piękny nowy i bardzo aktualny plakat, przez którego całą długość biegnie napis: „Jesteśmy młodzi — i to jest piękne”.

(Przedruk z „Księgi Pamiętkowej Powązkowskiej OMTUR“)

I. Chodźkówna

Niedaleko drzwi stała wielka szafa...

Historie tworzą czyny

Przemawiając w ubiegłą niedzielę w Wałbrzychu na inauguracji „Tygodnia Ziemi Zachodnich”, wicepremier i minister ziem odzyskanych — tow. Gomulka-Wiesław, oświadczył m.in. „Dobiega trzy lata od chwili, kiedy zachodnie ziemie Polskie po Odrę i Nysę Łużycką powróciły w granice Państwa Polskiego. Spoglądając dzisiaj wstecz na drogę, przez ten czas przebyta, widzimy wspaniałe rezultaty heroicznego wysiłku narodu polskiego. Starliśmy z tych ziem pokost niemieczyzny, wydobyliśmy je z upadku gospodarczego, spowodowanego wojną i ucieczką Niemców, zespoliliśmy je gospodarczo, politycznie, kulturalnie i administracyjnie z pozostałymi ziemiami polskimi w zwartą całość. Dzień po dniu posuwaliśmy się naprzód, mierzonym wysiłkiem lamaliśmy przyszłości, budując od podstaw nowe życie na przywróconych Polsce terenach.

Naszej pracy i naszym wysiłkom towarzyszył złowrogi jagot rewizjonistycznej propagandy anglosaskich kół imperialistycznych i amerykańskich wasali. Sekundowała im reakcja polska, występując bądź otwarcie przeciwko naszym zachodnim granicom, bądź też godząc w ich całość w sposób pośredni przez organizowanie dywersji i bandytyzmu, przez szerzenie wyrażonej, antyrządowej i antydemokratycznej propagandy, obliczonej na sparaliżowanie sił narodu, na podważenie jego zaufania do władzy ludowej w momencie, kiedy historia wymagała od nich największej aktywności, największego wysiłku i poświęcenia. Propaganda ta nie przyniosła reakcji polskiej i międzynarodowej spodziewanych owoców.

Historii nie tworzą słowa, lecz czyny, nie chęci i zamiary, lecz konkretne fakty. Nie tworzą jej jednostki, po jedynych ludzi — lecz jest ona zbiorowym dziełem narodu. Faktów historycznych, stworzonych walką i pracą narodu polskiego, który działając w sojuszu ze Związkiem Radzieckim, w imię sprawiedliwości dziejowej przywrócił Polsce ziemię nad Odrą, Nysą i Bałtykiem — nie zmienia żadne enuncjacje rewizjonistyczne. Nikt na świecie nie może ludzi się, że naród polski zerkać się kiedykolwiek swojej prawiczej, ojczyźniej ziemi. Nie po to pracuje i podnosi ją do rozkwitu, aby ktoś inny zbierał owoce jego trudu.

Zapewnienie bezpieczeństwa naszych granic jest osią polityki Rządu Polskiego. Tym samym służymy najlepiej sprawie utrwalenia pokoju w Europie.

Krok naprzód!

Wielkim osiągnięciem zbliżającym naród polski z narodami Czechosłowacji, stało się podpisanie w Warszawie przez tow. min. Rusinka i min. Erlana umów o współpracy w dziedzinie polityki administracji społecznej oraz o ubezpieczeniu społecznym między Rzeczą Polską i Republiką Czechosłowacką.

„Umowy te — oświadczył tow. min. Rusinek — mówią, że nie będziemy czynili żadnych różnic między obywatelami własnymi a drugiego państwa przy stosowaniu przepisów prawnych dotyczących urzędów społecznych, że obywatele jednego państwa, zatrudnieni na obszarze państwa drugiego, oraz ich rodziny, będą traktowani pod względem przepisów prawnych o pracy na równi z obywatelami państwa, w którym pracują, — są poważnym osiągnięciem dla obu krajów i ich obywateli i wielkim krokiem na drodze do dalszego rozwoju współpracy i współżycia sąsiedzkiego.

Tak szeroki zakres współpracy przekracza granice naszych krajów i jest przejawem do zapewnienia i utrwalenia pokoju”

7 DNI W POLSCE i na świecie

Robotnicy w całym kraju manifestują wolę zjednoczenia PPS i PPR

Z entuzjazmem i wiarą wkroczyły polskie masy pracujące w nowy etap — przygotowania jedności organicznej PPR i PPS. Ostatnie uchwały CKW PPS i KC PPR zaktywizowały w niespotykanym dotychczas stopniu towarzyszy z obu partii. Na wspólnych zebraniach, na terenie całego kraju wykazują oni jednolite stanowisko polskiej klasy robotniczej, która chce zjednoczenia, świadoma swoich zadań i obowiązków w budowie Polski sprawiedliwości społecznej i w budowie pokoju światowego, w walce z imperializmem, podlegającymi wojennymi i przemocą kapitału.

Wyrazem powszechnej woli zjednoczenia klasy robotniczej są nie tylko wypowiedzi PPS-owców i PPR-owców, nie tylko rezolucje, manifestujące solidarność z wypowiedziami sekretarzy generalnych obu partii robotniczych, lecz również rosnące niemal z godziny na godzinę wpłaty na budowę WSPÓLNEGO DOMU, które uczyniły już wielomilionowe sumy. Przecięgają się w ofiarności nie tylko towarzysze partyjni, nie brak bowiem okazałych kwot, zadeklarowanych już na ten cel przez robotników bezpartyjnych. Fakty te świadczą najlepiej o znaczeniu Wspólnego Domu w życiu Nowej Polski.

Przeciw faszyzmowi

11 kwietnia dziesięciomilionowa armia byłych więźniów politycznych, którzy przeżyli hitlerowskie więzienia i obozy koncentracyjne, manifestowała na rzecz pokoju, przeciwko wojnie, przeciwko elementom do nowej wojny podlegającym. W trzy lata po wyzwoleniu z niemieckich kłazi, członkowie 18 narodów musieli ponownie protest przeciwko odbudowie niemieckiego potencjału wojennego.

Są to fakty o szczególnej i groźnej dla świata wymowie. Świadczą one, że zwycięstwo nad faszyzmem nie oznaczało w istocie, jak się tego spodziewano ofiary hitleryzmu, pełnego zwycięstwa sprawiedliwości, starcia zła. W ciągu minionych trzech lat kapitalistycznej polityce zachodni podsycał i podsycał nadal militarystyczne dążenia niemieckie, dopuścili hitlerowców do życia publicznego i politycznego, subwencjami dolarowymi podtrzymują faszyzmskich dyktatorów w Grecji, w Hiszpanii i Chinach.

W Polsce Dzień Byłego Więźnia Politycznego przypadał w okresie, kiedy sądzony jest kat obozu koncentracyjnego w Stutthofie, były gauliter Gdańska — Forster. Ten zbrodniarz niemiecki czeka w naszym kraju na sprawiedliwość. Niestety, inni zbrodniarze, ci którzy się znaleźli w zachodnich strefach Niemiec, pod opieką Anglosasów unikają kary i rozwijają na nowo swą zbrodniczą robotę. Amerykańscy kapitaliści uwolnili ostatnio od odpowiedzialności swego kolega — zbrodniarza wojennego Krupa i wielu jemu podobnych. Oni także odmówili nam zdecydowania między innymi Kopla — winnego wielu zbrodni dokonanych na Polakach w czasie okupacji.

Dzień byłego więźnia niemieckich obozów koncentracyjnych w tej rzeczywistości nabiera znaczenia, nie tylko wspomnienia koszmarnego przeszłości, ale także aktualnego ostrzeżenia przed niepowtórzeniem tej najstraszliwszej zbrodni, jaką jest uwolnienie wojny z jej wszystkimi następstwami.

Armia byłych więźniów, która najlepiej doświadczyła, co to jest faszyzm, kraczy dziś we wszystkich krajach w pierwszych szeregach obozu wolności. W walce o wolność, w walce o utrwalenie pokoju przeciw podlegającym do nowej wojny, byli więźniowie mają pełną świadomość: ludy całego świata, które wojny nie chcą, dla których wojna jest nieszczęściem. Przeciwni temu nieszczęściu zdecydowanie są walczyć i ostatecznie zwyciężyć.

Zdrada

Wnieiony przez rząd brytyjski do Izby Gm.n budżet na rok 1948/49 demaskuje antyrobotniczą politykę tego rządu. Wbrew zapowiedziom programowym Labour Party, rząd Attlee zrezygnował z planu nałożenia daniny majątkowej, czyli oszczędził kapitalistów. Wprowadzono tylko podatek od tej części dochodów od kapitałów, która przekroczy wysokość 2.000 funtów rocznie, podczas gdy znacznie niższe zarobki robotnicze i pracownicze podlegają opodatkowaniu. Przewidzia no również poważne ulgi podatkowe dla kapitalistów, którzy udowodnią, że dochody swe „inwestują”, czyli za kładają nowe przedsiębiorstwa docho dowe.

Podwyższono natomiast podatki pośrednie. Papierosy, które już dziś ko szują po 2 penty za sztukę, podroże ją o 1 pensa na paczce. Podwyższone zostaną również podatki od alkoholu. Te podatki pośrednie, spadające na barki szerokich warstw ludności brytyjskiej, motywowane są ze świętoszkowatą obłudą, rzekoma chęcią... odzwyczajenia klasy robotniczej od brydkiego nałogu palenia tytoniu i picia piwa.

Według informacji, opublikowanych w prasie brytyjskiej i miesięcznikach statystycznych, zyski przedsiębiorstw kapitalistycznych w roku 1947 wzrosły znacznie w porównaniu z rokiem 1946.

Wnieiony przez rząd Partii Pracy budżet państwowy jest jeszcze jednym dowodem, że nie ma żadnej rozbieżności między zagraniczną i wewnętrzną polityką rządu prawicowych labourystów. Irl polityka zagraniczna — to wysługiwanie się imperialistom amerykańskim, a ich polityka wewnętrzna — to zdrada interesów robotniczych i wysługiwanie się kapitalistom brytyjskim.

Niepowodzenia dyplomatyczne Marshalla

Fiasco konferencji panamerykańskiej

Konferencja pan - amerykańska w Bogocie zakończyła się przedwcześnie w typowo amerykański, niemal opeletyczny sposób. Przewrót dokonany w błyskawicznym tempie, usunięcie rządu konserwatywnego i zastąpienie przez rząd i prezydenta z łona kolumbijskiej partii liberalnej, spowodowały przerwanie konferencji 21 republik amerykańskich, obradujących w stolicy Kolumbii pod przewodnictwem Stanów Zjednoczonych.

Trudno jest oprzeć się wrażeniu, iż „rewolucja” kolumbijska, nie pozostaje w żadnym związku z tą konferencją. Pośpiech, z jakim delegacja Argentyny wycofała się z obrad i opuściła Kolumbię, faktycznie zrywając konferencję, jest bardzo wymowny, tymbardziej, że Waszyngton ogłosił uspokajające informacje, iż Marshallowi i członkom delegacji USA nie grozi żadne niebezpieczeństwo. Równie znamienne jest oświadczenie radia brytyjskiego, iż „wobec napięcia politycznego w Kolumbii, rewolucja była właściwie oczekiwana od kilku miesięcy”.

Argentyna wyzyskuje niezadowolone republik południowo - amerykańskich z „planu Marshalla”, bowiem państwa Ameryki Łacińskiej są zda-

Sensacyjne dokumenty

Rząd radziecki opublikował pierwszy tom tajnych dokumentów, zdobytych w archiwach niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych, na które Radzieckie Biuro Informacyjne powoływało się w znanym komunikacie pt. „Falszerze historii”.

Tom pierwszy, obejmujący okres od listopada 1937 r. do grudnia 1938 r. zawiera 44 dokumenty, ułożone w porządku chronologicznym. Większość tych dokumentów opublikowana została po raz pierwszy i jest ilustrowana fotokopiami oryginałów.

Spśród dokumentów, opublikowanych po raz pierwszy szczególnie zainteresowanie budzi stenogram rozmowy Churchilla z przywódcą hitlerowców gdańskich Forsterem z 14 lipca 1938 r., stenogram tajnej narady przedstawiciela brytyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych Atkinsa z przywódcą Niemców sudeckich Henleinem, odbytej w obecności księcia Hohenlohe, tajne sprawozdanie delegacji niemieckiej z przebiegu konferencji monachijskiej oraz raport służbowy ambasadora czechosłowackiego w Paryżu Osuskiego.

Specjalną grupę dokumentów stanowią sprawozdania sanacyjnych ambasadorów Lipskiego w Berlinie, Łukasiewicza w Paryżu i Raczynskiego w Londynie, przesłane na ręce Becka.

Wszystkie zawarte w pierwszym tomie dokumenty stanowią wyczerpującą ilustrację polityki rządu brytyjskiego, francuskiego i dyplomacji USA, które zmierzały do osiągnięcia porozumienia z Hitlerem godzącego w interesy narodów słowiańskich i w interesy pokoju w Europie.

Niezwykle znamienne dla ujawnienia prawdziwego oblicza polityki angielskiej w okresie przedmonachijskim jest nota rządu brytyjskiego do rządu radzieckiego z dnia 24 marca 1938 r. opublikowana, obecnie po raz pierwszy. W nocie tej rząd brytyjski odrzucał propozycje rządu radzieckiego zwolnienia konferencji wielkich mocarstw w celu przeciwstawienia się naciskowi Niemiec hitlerowskich na Czechosłowację i przygotowanej przez nie agresji.

W rozmowie z Forsterem, odbytej 14 lipca 1938 r., Churchill mimo, że oficjalnie zajmował wówczas stanowisko antyhitlerowskie, zapewniał przywódcę hitlerowców gdańskich, iż Anglia i Francja dołożą wszelkich starań, aby namówić rząd praski do zgody na żądania Henleina w sprawie Sudetów.

uchwaleniu już przez Kongres 5 miliardów „pomocy” dla Europy, podczas, gdy w Bogocie Marshall przewlekle dyskutował teoretyczne sformułowania „wojny i pokoju”.

Irytacja delegatów republik południowo - amerykańskich doszła do takiego stopnia, iż Marshall musiał ślad do Waszyngtonu kablogramem z kablogramem, aż wreszcie w piątek Truman złożył w Kongresie wniosek o upoważnienie Banku Importowo - Eksportowego do udzielenia państwom Ameryki Łacińskiej kredytu w wysokości pół miliarda dolarów. Nie wiadomo, czy wysokość tej sumy nie zaspakajala aspiracji republik południowo - amerykańskich, czy też „akcja ratunkowa” Trumana przyszła za późno, dość, że konferencja w Bogocie faktycznie została rozbita pod pretekstem rewolucji w Kolumbii.

Rozbitcie konferencji w Bogocie jest jeszcze jednym przykładem niepowodzeń dyplomatycznych Marshalla. W ten sposób wniosek republikańskiego kongresmana Knutsona o usunięcie Marshalla ze stanowiska sekretarza stanu zyskał dodatkowy argument. Niestety, domniemanym następcą Marshalla, obecny podsekretarz stanu Lovett, nie jest wcale imperialistą mniejszego kalibru, niż sam Marshall.

Po skończonym koncercie cesarz Franciszek Józef podszedł do wirtuoza, poklepał go po ramieniu, podał mu łaskawie rękę i powiedział:
— Grał tu już Liszt, Rubinstein i wie tu innych. Ale tak, jak pan — nikt się jeszcze nie spocił.

Kiedy matematyk Charles Bossu leżał na łożu śmierci i nie poznawał już swoich przyjaciół, filozof Maperdus zapytał go nagłe:
— Ile jest dwanaście do kwadratu?
— 144 — odparł Bossu ostatnim tchem.

Caruzo słucha próbnego nagrania śpiewanej przez siebie arii. Po wysłuchaniu potrząsa głową.
— Ta płyta jest na nic — powiedział.
— Z takim matowym „r“ nie mogę przejść do potomności!

Przyjaciel Sokratesa, który zamierzał się ożenić, zapytał filozofa o radę, czy ma to uczynić.
— Przyjacielu — odparł Sokrates — to zupełnie obojętne, czy się ożenisz, czy też nie. Za dziesięć lat będziesz i tak tego żałował.

Siedząc u dentysty pacjent przygląda się skaczącemu w klatce kanarkowi.
— Szczęśliwy ptaszek!
— Żadne szczęście w klatce...
— Tak, ale go nigdy zęby nie bolały.

— Co byś zrobił, gdybyś wygrał na loterii?
— Ja? Kupiłbym krowę.
— A po co?
— Żeby ją wydoić i raz choć spróbować niefałszowanego mleka.

Wyższy urzędnik utknął samochodem w głębokiej pełnej wody i błota dziurze. Nadszedł chłop i pyta:
— Może wyciągnąć samochód kołami?
— Cóż było robić! Wyższy urzędnik się zgodził, chłop przywodził konie i wyciągnął samochód, za co otrzymał 500 zł.

— To już siódmy dziś samochód — powiada chłop. — Tylko, że człowiek się nie wyspał.

— A cóż w nocy robiłiście?
— Ano woziliśmy wodę do tej dziury na drodze.

KRÓTKO I ZWIĘZLE

Ten pociąg nie zabiera świń, przyjadę następnym!!

W KLINICE

Chorzy na sali podooperacyjnej zapytują nowoprzybyłego, któremu usunięto wyrostek robaczkowy:
— Jak się pan czuje?
— Bardzo dobrze, dziękuję.
— To dobrze, bo mnie musiano otworzyć ponownie brzuch, ponieważ lekarz operujący zostawił w nim swoje okulary.

— A u mnie — mówi drugi — zostawiono cały pęk kluczy.
— A u mnie w brzuchu lekarz pozostawił zegarek!

W tym momencie otwierają się drzwi, zagląda chirurg i pyta:
— Czy nikt z panów nie widział mojego parasola?

— Do licha ciężkiego!... i za te „przyjemność trzeba płacić jeszcze podatek łowiecki!...“

Z walk krzyżaków: „Pomoc, idźcie na mnie z autogenem!”

Lista nagrodzonych w ankiecie „Co sądzę o filmie Jasne Łany?”

- Wylosowane nagrody książkowe (Sp. Wyd. „Wiedza”) wymienieni otrzymują pocztą:
Jerzy Gadomski — Inowrocław
Julia War — Łódź
Rajmund Czok — Koszęcin
Piotr Wislocki — Białystok
A. Szczypiorski — Warszawa
Wojciech Szymański — Bydgoszcz
Natalia Bielawska — Szczecin
Marian Wiercioch — Katowice
Wanda Kiszko — Lublin
Tomek Marczak — Wrocław
Ludwik Siemion — Pissa woj. Olstuszyńskie
J. Rolicz — Gdynia
Emil Borys — Goleiszów

Rozwiązanie Konkursu Gwiazdkowego

- Z pośród licznych rozwiązań KONKURSU GWIAZDKOWEGO nadesłanych do Redakcji „Młodzi Idą”, Komisja konkursowa przyznała następujące nagrody:
1) 2.000 zł Ostrokołowicz Olgierd — Gdynia.
2) 5 książek Teclaw Alfons — Margonin.
3) 3 książki Kos Franciszek — Zabrze.
4) 1 książka Dudek Tadeusz — Częstochowa.
5) 1 książka Arażny Władysław — Mińsk Maz.
10 nagród pocieszenia w formie oprowianych roczników tyg. „Młodzi Idą” otrzymują:
1) Sokołowska Halina — Bytom.
2) Gromowski Jan — Szczecin.
3) Smolak Artur — Warszawa.
4) Grzybowska Janina — Gdańsk — Wrzeszcz.
5) Zajac Antoni — Kraków.
6) Warnatowski Józef — Warszawa.
7) Garlewicz Anna — Bielsko.
8) Karłowicz Elżbieta — Rzeszów.
9) Duda Józef — Tarnów.
10) Czyżak Maria — Warszawa.
Wszystkich odbiorców naszych nagród prosimy o odwrotne pokwitowanie odbioru.

Doniosłe wynalazki w dziedzinie telefonii

We Francji zostaną w niedługim czasie wprowadzone dwa nowe wynalazki, mające na celu zmniejszenie opłat telefonicznych. Stali abonenci, prowadzący ratalo rozmów telefonicznych, zostaną zgrupowani na jedną linię, w chwili, gdy jeden z tych abonentów podnosi słuchawkę.
Selektor rotacyjny będzie więc działał podobnie jak mała stacja automatyczna z tą różnicą, że jego urządzenie uniemożliwi całkowite podsłuch.
Drugi wynalazek dotyczy jednoczesnego prowadzenia dwóch rozmów na jednym przewodzie. Zastosowano tu specjalny rząd zmienny o 50 tys. obrotów na sekundę. Odpowiednie rozmieszczenie tych okresów umożliwi jednocześnie prowadzenie dwóch rozmów bez wzajemnego przeszkadzania sobie.
W niektórych większych miastach założono aparaty telefoniczne tego typu. Aparaty te otrzymały różne numery i zostały włączone do centrali miejskich za pośrednictwem jednego przewodu centralnego.
Dalsze udoskonalenie tego wynalazku pozwoli na jednoczesne prowadzenie kilku rozmów na jednej linii.

Odpowiedzi Redakcji

M. D. — Poznań. W jednym z najbliższych numerów postaram się udzielić Wam wyczerpującej odpowiedzi. — Dziękujemy za pozdrowienia i przesyłane nam naze.
PK OMTUR w Zielonej Górze. — Komunikat Wasz (L. dz. 80/48) ogłoszono 3. IV. dwukrotnie przez radio w programie ogólnopolskim.
S. Świątek — Mińsk Mazowiecki — Odpowiedź otrzymacie pocztą.
„Emcel” — Puławy. Napiszcie w swojej sprawie do Dyrekcji Korespondencyjnych Kursów Maturalnych przy Stołecznym Komitecie OMTUR, Warszawa, Mokotowska 24.
KM OMTUR — Łądek Zdrój. — Notatki nie mogliśmy zamieścić z powodu braku miejsca.

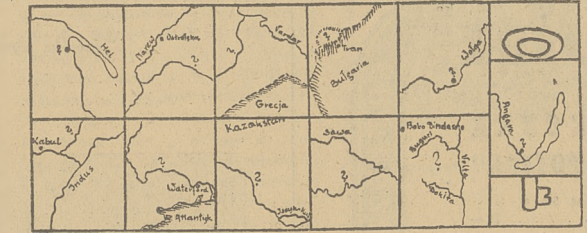
Odpowiedzi Administracji

Wszelkie zmiany w sprawie wysyłki tygodnika należy zgłaszać do Administracji na 10 dni przed ukazaniem się numeru. Zgłoszenia późniejsze nie będą uwzględniane.
Komitet Powiatowy OMTUR — Nowe Miasto Lubawskie. Wysłukę tygodnika rozpoczęliśmy od Nr. 13. Na warunki regulowania należności zgadzamy się.
Komitet Miejski OMTUR — Pionki, Kolo OMTUR przy Fabr. Wyr. Gum. — Wolbrom i Dzielnicowy Kom. OMTUR — Mościce. Zmiany uwzględniliśmy od Nr. 14.
Kolo OMTUR przy II Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosłych — Grudziądz. Adres poprawiono. Nr. 10 wysłano. Wysłukę zwiększono od Nr. 13.
Komitet Dzielnicowy OMTUR — Konstancin i Kolo OMTUR — Dąbrowa Narodowa. N-ry brakujące wysłaliśmy.

A. Chmielewski — Ciekawki. — Częściowo wykorzystamy.
PK OMTUR w Pleszewie. — Dlaczego nie oszczędzacie papieru?
J. Sapkowski — Lidzbark Warmiński. Drogi towarzyszu — nie chcieliśmy Wam zrobić przykrości.
„Chami” — Wieluń. — Nie będziemy mogli skorzystać. Za pozdrowienia dziękujemy.
KW OMTUR w Starosiedlu. — Wiesz ideologicznie słuszny. Niestety do druku nie nadaje się.
Eichhorn — Konstancin; Z. Karpiński — Warszawa; W. R. — Białystok. — Jeżeli nam miejsce pozwoli — chętnie wykorzystamy.
B. Zaremba — Rzeszów. — Nie nadaje się do druku.
A. Józefowicz. — Nie skorzystamy.

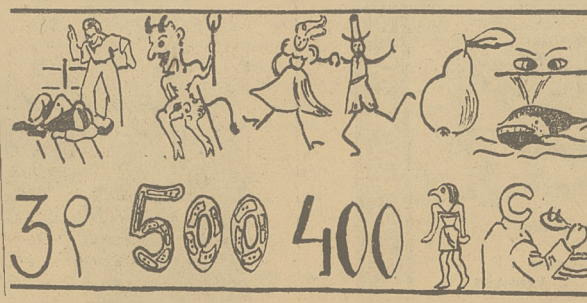
Kolo OMTUR przy Państw. Gimn. i Lic. — Wyszków n/B. Wysłukę rozpoczęliśmy od Nr. 13. Warunki prenumeraty podajemy w każdym numerze.
Kom. Pow. OMTUR — Sieradz. Pismo z dn. 24.3.48 r. zostało pozytywnie zatwierdzone.
Kolo Miejskie OMTUR — Olawa. Wpłate otrzymaliśmy. Wysłukę zwiększyliśmy.
Rak Eugeniusz — Kolo. Na koszty kolportażu odliczamy 20% od ceny sprzedaży. Zwroty otrzymaliśmy.
Kolo OMTUR przy M. Z. K. H. — Katowice. Pieniądze zostały zwrócone Wam pocztą. Prosimy o ponowne przesłanie na PKO. I-1253.
Kolo OMTUR przy Państw. Gimn. i Lic. im. Staszica — Sosnowiec. Wysłukę zwiększono od Nr. 15. Brakujące n-ry doślano.
Siemion Ludwik — Pisz. Wpłata wpłynęła. N-ry zaległe wysłano.

Eliminacja geograficzna (nad. Wołoszyńska W. — W-wa 4 p.)

Z podanych 10 mapek odczytać 10 skreślić litery wchodzące w skład nazw geograficznych i wpisać je jednokrotnie w „klucza” którym jest mapka 11-ta. Po tym ciągnąć. Następnie z nazw tych zostało litery dadzą rozwiązanie.

REBUS (nad. J. W. — 5 p.)

Rozwiązanie zadań z nr 7 (Seria II nr 3)

Rebus: W nasze szeregi kto młody. Konikówka: 1. Hipokrates, 2. Izaak Newton, 3. Emanuel Kant, 4. Popow Aleksander, 5. Iwan Miczurin, 6. Rene Descartes, 7. Marian Smoluchowski, 8. Maria Curie, 9. Karol Darwin. Coś ciekawego? — Przyjmujemy, że na 1 m² stanie obok siebie 4 ludzi, ponieważ 1 mila² ma 56.250.000 m², to na 1 mili zmieści się 225.800.000 ludzi. Cała natomiast ludzkość w liczbie 2.000.000.000 zmieści się na 9 milach² (dokł. 2.032.200.000).
2. Przyjmujemy, że objętość 1 człowieka wynosi 0,33 m³, czyli że w 1 m³ zmieści się 3 ludzi. Objętość skrzyni przeliczona na m³, wynosi 1.000.000.000 m³ za tym ludzkość zamieszkałaby tylko 2/3 skrzyni.

Bilety wizytowe

Po nazwiskach rozpoznać zawód tych osób:
A. TOL. Girnint
Z. B. Denzr
Doroia E. K. Rałk
R. S. Lkazz

(Seria IV. Nr 3)

11 - 18 kwiecień - Tydzień Ziemi Odzyskanych

PERŁA POLSKICH UZDROWISK

(Reportaż z Kudowy)

Ziemię Odzyskaną, zdobyte ofiarną krwią żołnierza polskiego i radzieckiego, to nie tylko nieprzebrane bogactwo naturalne, rozwinięty na wiel-

Bezpośrednio po wojnie Kudowa stała się siedliskiem wszelkiego rodzaju szabrowników, którzy jak szarańcza zlecieli tu na „gościnne występy”. Ci „pionierzy polskości” zaraz

nego nastroju. Są weseli, zadowoleni, twarze ich zdrowe, roześmiane. Przybyszów - kuracjuszy obserwują z zainteresowaniem i może się myśle, ale widziałem w ich spojrzeniu wyraz współczucia, gdy im opowiadałem, że pracuję w Warszawie.

— Jak możecie wytrzymać wśród tych okropnych ruin! — zagadnął Józef Nowak, jeden z miejscowych osadników wojskowych.

Tłumaczyłem mu, że Warszawa mimo wielkiego zniszczenia jako stolica Polski jest nadal atrakcyjną i ściga do swych murów liczne rzesze ludności z różnych stron Polski.

— Wierzę w to! — odparł mój rozmówca — Cenię i kocham Warszawę. Znam ją bardzo dobrze, bo przez długie lata mieszkałem w niej przed wojną, a w roku 1945 brałem udział w walkach o Pragę. Mimo wszystko tak się przywiązałem do tych stron, że trudno byłoby mi je opuścić. Zdaje mi się, że tu najładniej!

W duchu przyznałem mu zupełną rację. Kudowa jest naprawdę piękna. Leży w malowniczej dolinie, otoczonej ze wszystkich stron niewysokimi, stromymi górami o szczytach, przy strojonych w śnieżne turbany.

Góry chronią uzdrowiska przed wiatrem i mrozem, stąd klimat łagodny. Wiosna przychodzi tu znacznie wcześniej.

W PARKU ZDROJOWYM

Uzdrowisko posiada przepiękne wille i pensjonaty, rozrzucone malowniczo w ogrodach i tuż pod zboczami gór.

Piękny park zdrojowy przecinają wijące się łagodnymi serpentynami drogi i drożki spacerowe, ładnie utrzymane z licznymi ławkami i altanami. Główną drogą od pijalni dochodzi się do uroczego, olbrzymiego stawu.

A oto Państwowy Zakład Zdrojowy: pijalnia, łaźienki, sanatorium itd., zaopatrzone w najnowocześniejsze urządzenia lecznicze. Obok kabin kąpielowych — pokoje lekarskie, bo-

gato wyposażone w urządzenia: rentgen, elektro - kardiografy, laboratoria z aparatem Krogha do badań podstawowych itd.

FABRYKA WYROBÓW BAWELNIANYCH

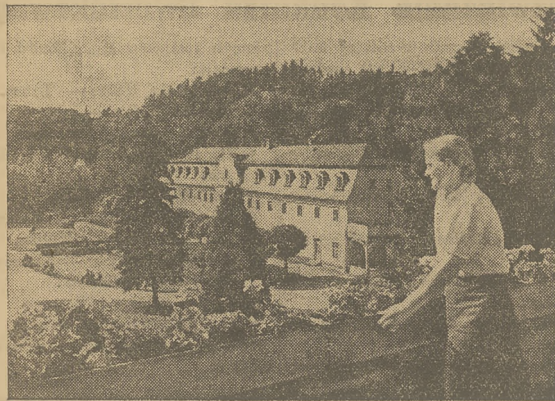
W pobliżu uzdrowiska — Zakszu znajduje się fabryka wyrobów bawełnianych, ongiś filia zakładów Dieriga, której centrala mieści się w Bielawie, oddalonej o kilkadziesiąt km od miasta. Fabryką ta znana była w całej Europie z produkcji wysokowartościowych wyrobów.

Podczas wojny Niemcy przystosowali ją do potrzeb wojennych, zamieniając na fabrykę kadłubów i śmigieł samolotowych.

Obecnie produkuje ona surowe materiały na eksport, które następnie idą do wykończalni w Bielawie.

Fabryka zatrudnia ponad 100 robotników.

Franciszek Lewandowski

Po miesiącach wytężonej pracy — odpoczynek w pięknym parku zdrojowym w Kudowie

ką skalę przemysł i rolnictwo, lecz również wspaniałe uzdrowiska, miejsca odpoczynku i leczenia. Wśród nich jedno z pierwszych miejsc zajmuje niewątpliwie Kudowa.

Położona w powiecie kłodzkim na Dolnym Śląsku, w Sudetach, zaledwie o 1 km oddalona od granicy czeskiej, jest jednym z najbardziej znanych uzdrowisk w Polsce i w Europie. Międzynarodową sławę zawdzięcza wodom mineralnym, zawierającym tak bardzo cenny w chorobach serca — arsen.

WCZORAJ I DZIS

Uzdrowisko liczy około 80 sanatoriów i luksusowo urządzone domy wypoczynkowe. Przed wojną zjeżdżali się tam na wczasy wyłącznie ludzie bogaci, dziś znajduje tu miejsce na zasłużony odpoczynek polski robotnik, inteligent i żołnierz.

z miejsca zabierali się do... ogalacania przydzielonych im wili z najcenniejszych przedmiotów i znikali jak kamfora, nie wymeldowawszy się nawet, aby uprawiać niecyj procedur w jakiejś innej miejscowości.

Kres pladze szabru położyli wkrótce prawdziwi pionierzy, którzy opanowali sytuację i ustalili porządek w mieście. Zorganizowane władze bezpieczeństwa roztoczyły opiekę nad podejrzanymi osobnikami, przybyszającymi tu w celach nieokreślonych i unormowały tryb życia miasta.

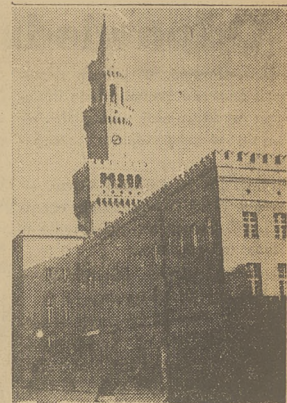
Dziś — miasto tętni życiem spokojnym. Posiada charakter wyłącznie polski. Poza znikomą liczbą Czechów, zasilają je przeważnie osadnicy, repatrianci ze Wschodu.

Ludzie, których tu spotykamy, Polacy, pozostają wyraźnie pod wpływem panującego ogół-

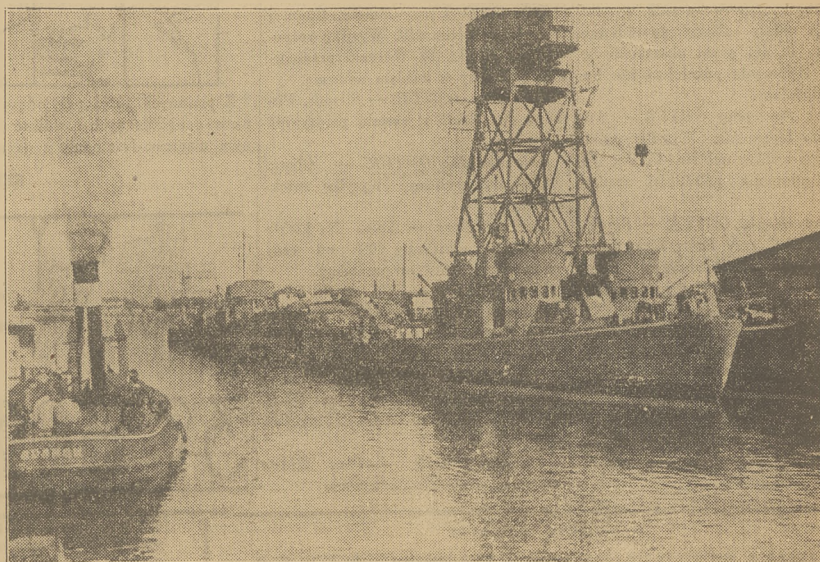
SKARBY I PIĘKNO ZIEMI ODZYSKANYCH

Fabryka porcelany w Wałbrzychu

Ratusz w Opolu

Port w Szczecinie

WIEDZA

BIBLIOTECZKA „WIEDZA TO POTĘGA”

BARLICKI N. — Proletariat. Str. 47 + 1 nrb.	50.—
DROBNER B. Dr — Mickiewicz jako socjalista. Str. 75.	130.—
LANGE O. — Ludwik Krzywicki (wyczerpano)	40.—
PRÓCHNIK A. — Kobieta w polskim ruchu socjalistycznym	60.—
PRÓCHNIK A. — Myśliciel i socjalista	50.—
SURZYCKI St. — Spółdzielczość w nowym ustroju gospodarczym Polski. Str. 38 + 1 nrb.	50.—
TRĄBALSKI F. MOTYKA R. — Pół wieku socjalizmu polskiego na Śląsku. Str. 62 + 1 nrb.	50.—
ZAWADKA M. — Stefan Okrzeja 1886 — 1905. Str. 41	50.—
GORZYCKA J. — Stanisław Kunicki. Str. 31.	50.—

Do nabycia we wszystkich księgarniach

CENTRALNA HURTOWNIA
Warszawa   Lwowska 5

WIEDZA